

صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک؛ عملکردها و چالش‌ها

اخبار صنعت: صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک که بر اساس قانون مصوب مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۳ زیر نظر وزارت صنعت، معدن و تجارت تأسیس شده است، کمک به توسعه صنایع کوچک از طریق تضمین حداکثر ۷۰ درصد (برای مناطق محروم ۸۵درصد) اصل و سود تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری به این صنایع را برعهده دارد. این صندوق همچنین با استفاده از وجوه اداره‌شده و سایر منابع مالی در چارچوب سیاست‌های صنعتی و برنامه‌های توسعه کشور به فعالیت‌هایی در زمینه احداث، توسعه، بهسازی و نوسازی، سرمایه‌گردش، توسعه پیمانکاری‌های فرعی، تحقیق و توسعه، خرید فناوری و دانش فنی و تجهیزات آزمایشگاهی، توسعه منابع انسانی و همچنین انجام سایر اموری که در راستای تحقق اهداف صندوق است، می‌پردازد.

این فعالیت‌ها موجب توسعه سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در صنایع کوچک، کوتاه‌کردن مدت‌زمان اجرای طرح‌های اشتغال‌زا و دارای توجیه اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته و تضمین و تسهیل در توثیق تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری به صنایع کوچک را فراهم می‌آورد. اساسنامه این صندوق در سال ۱۳۸۴ به تصویب هیأت دولت رسیده است و صندوق پس از آغاز به کار در سال ۱۳۸۵، اولین ضمانت‌نامه خود را در سال ۱۳۸۶ صادر کرد. از ابتدای کار صندوق در سال ۸۳ تاکنون، حدود ۲هزار فقره ضمانت‌نامه سرمایه‌گذاری برای صنایع کوچک به ارزش تقریبی ۱۱۲۰۰میلیارد ریال صادر شده است.

اولویت‌های فعالیت صندوق

اولویت فعالیت صندوق بر اساس سیاست‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت، توجه بیشتر به طرح‌های دانش‌بنیان، صادرات‌محور و تکمیل طرح‌های نیمه تمام است. همچنین بیشتر ضمانت‌نامه‌های جدید به سرمایه در گردش واحدهای صنعتی کوچک اختصاص می‌یابد. خوشبختانه از سال ۹۷ فرایند صدور ضمانت‌نامه، الکترونیکی شده است و منتقاضیان از سراسر کشور می‌توانند بدون مراجعه حضوری تقاضای خود را ثبت کنند. این صندوق با حدود ۲۰ بانک

و موسسه مالی و اعتباری مجاز تفاهم‌نامه همکاری امضا کرده است و بدین‌ترتیب ضمانت‌نامه‌های این صندوق به‌عنوان کسری وثیقه پذیرفته می‌شود.

سهم بنگاه‌های کوچک در تولید ناخالص داخلی

دو سوم اشتغال، ۹۰ درصد کارآفرینی‌ها و ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشورها توسط بنگاه‌های کوچک و متوسط انجام می‌شود. بنا بر آمارهای جهانی سال ۲۰۱۹، نزدیک به ۲۰۰میلیون بنگاه در سراسر جهان نیازمند تأمین مالی بوده‌اند که ۴۰ درصد آن‌ها در کشورهای در حال توسعه هستند و حجم شکاف مالی آن‌ها حدود ۵ هزار میلیارد دلار برآورد شده است. این بنگاه‌ها در زمینه مدیریت و برنامه‌ریزی، دسترسی به منابع مالی، برخورداری از وثیقه‌های مناسب، اخذ رتبه اعتباری و ورود به بازارهای منطقه‌ای و جهانی نیاز به حمایت و تقویت دارند. این نیازها سبب شده است تا صندوق‌های ضمانت سرمایه‌گذاری به حمایت از این بنگاه‌ها به شیوه‌های مختلف برای تأمین وثیقه‌های مورد نیاز جهت تسهیل در فرآیند تأمین مالی بپردازند.

بر این اساس، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک از سال ۱۳۸۶ تاکنون به حمایت از صنایع کوچک بخش خصوصی کشور همت گمارده است. این صندوق با صدور ضمانت‌نامه‌های سرمایه در گردش، خرید مواد اولیه، انواع ضمانت‌نامه‌های پیمانکاری و قراردادی به حمایت از صنایع

کوچک پرداخته و کارمزدهای دریافتی آن دستکم ۵۰ درصد از بانک‌ها پایین‌تر است. بنا بر آمارهای موجود، از آغاز فعالیت صندوق تاکنون واحدهایی که به بانک‌ها متعهد بودند اما نتوانسته‌اند تعهداتشان را ایفا کنند، حدود ۱۲۵میلیارد تومان خسارت به آن وارد کردند که البته تا کنون حدود ۴۶میلیارد تومان آن بازپافت شده است.

توان حداقلی صندوق برای صدور ضمانت‌نامه جدید

صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک در سال گذشته حدود ۱۴۵ ضمانت‌نامه صادر و با ضمانت‌نامه‌های قبلی را تمدید کرده است. این آمار در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۷ که شامل حدود ۲۵۰ ضمانت‌نامه صادره و تمدیدی بوده است، افت نشان می‌دهد که ناشی از مشکلات کلان اقتصادی و فضای حاکم بر اقتصاد کشور و نیز سخت‌گیری بانک‌ها در ارائه تسهیلات و مباحثی همچون کفایت سرمایه صندوق بوده است. البته در پایان سال ۹۷ نیز مدیرعامل صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک اعلام کرده بود که این صندوق نزدیک ۶ برابر سرمایه خود ضمانت‌نامه صادر کرده

است و ظرفیت جدیدی برای صدور ضمانت‌نامه ندارد. بدین‌ترتیب افت میزان صدور و تمدید ضمانت‌نامه‌ها در سال ۹۸ از همان زمان پیش‌بینی می‌شد. بر این اساس، صندوق برای رفع محدودیت‌ها نیازمند افزایش سرمایه سالانه است. برای

تحركبخشی به صنایع کوچک در کشور، باید صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک تقویت شود.

روند افزایش سرمایه صندوق

میزان مصوب سرمایه اولیه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک در زمان تأسیس مبلغ ۵۰ میلیارد تومان بوده است که از این میزان سرمایه، حدود ۸۰ درصد آن تأمین شد و در اختیار صندوق قرار گرفت و صندوق نیز به تبع تأمین سرمایه، در سال ۱۳۸۶ از طریق صدور ضمانت‌نامه شروع به فعالیت کرد. طی سال‌های بعد مبالغ اندکی نیز برای تأمین کسری سرمایه تعهدی دولت در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی شد که به شکل سالیانه حدود ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان به صندوق تزریق شد، اما مبالغ قابل توجهی نبود. براساس پیگیری‌هایی که طی سال ۱۳۹۳ صورت گرفت، افزایش سرمایه صندوق

معضلات این صندوق بسیار کمک کرد؛ چراکه در برنامه‌های میان‌مدت، دو معضل عمده برای صندوق شناسایی شد که تلاش‌ها برای حل آن از سه سال پیش آغاز شد:

یکی از این دو معضل اساسی، خروج از شمول واگذاری (به بخش خصوصی) بود که در اواخر سال ۹۷ به نتیجه رسید و در ابتدای سال ۹۸ مصوبه دولت مبنی بر خروج نام صندوق از فهرست واگذاری ابلاغ شد. چراکه صندوق ماهیت حمایتی دارد و هیچ دلیل منطقی برای واگذاری و نیز هیچ رغبتی برای خریداری آن وجود نداشت.

معضل دوم نیز کمبود سرمایه بود که با توجه به کمیت و کیفیت صنایع کوچک در کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته، این

رقم سرمایه حتی با لحاظ‌کردن افزایش ۱۰۰ درصدی که اتفاق افتاده است، قابل قیاس با سرمایه‌ای که در اختیار صندوق‌های مشابه این صندوق در کشورهای در حال توسعه قرار گرفته، نیست. اما درحال، تأمین سرمایه کافی به صندوق‌های حمایتی همچون صندوق ضمانت صنایع کوچک کمک می‌کند تا نقش اساسی خود را در راستای حمایت از تولید به نحو احسن ایفا کنند.

متوسط مبالغ ضمانت‌نامه‌های صنایع کوچک

بنا بر بررسی‌های آماری و تجربی که صندوق در دهه اخیر و به‌ویژه ۵ سال گذشته داشته است؛ متوسط ضمانت‌نامه‌هایی که صنایع کوچک از صندوق ضمانت برای دریافت تسهیلات اخذ کرده‌اند، حدود یک‌میلیارد تومان بوده است. به‌رغم این‌که صندوق قادر به پرداخت ۳میلیارد تومان ضمانت‌نامه به صنایع کوچک است، اما بیش از ۹۰ درصد ضمانت‌نامه‌های صندوق تا سقف یک‌میلیارد تومان بوده و این نشان‌دهنده این است که سقف سه‌میلیارد تومان برای حمایت و تأمین مالی واحدهای کوچک کافی است، اما با توجه به افزایش هزینه‌ها طی دو سال اخیر، نیاز به بازنگری بیشتر در محاسبات وجود دارد. گرچه سرمایه فعلی صندوق متناسب با همین میزان سقف ریالی ضمانت‌نامه است، اما اگر بنا بر این باشد که سقف ریالی ضمانت‌نامه افزایش پیدا کند، باید افزایش سرمایه‌ای جدی‌تر از آنچه که اکنون محقق شده است، برای صندوق رقم بخورد.

روش‌های استعلام آنی اعتبار دفترچه درمان تامین اجتماعی

از تاریخ ۱۳۹۹/۰۳/۰۱ بیمه شدگان سازمان تامین اجتماعی نیازی به تمدید دفترچه درمان خود ندارند و انقضای تاریخ اعتبار درج شده در دفترچه مانع ارائه خدمات درمانی به آنان نخواهد بود. بر این مبنا، پزشکان و مراکز درمانی می‌توانند با یکی از روش‌های زیر اعتبار دفترچه را فوری و به آسانی استعلام و خدمات درمانی لازم را به مراجعه‌کننده ارائه نمایند.

بیمه شدگان سازمان تامین اجتماعی نیز می‌توانند با استفاده از یکی از این روش‌ها از اعتبار دفترچه درمانی خود مطلع شوند.

سازمان تامین اجتماعی

شماره تلفن ۱۴۲۰ سازمان تامین اجتماعی در سراسر کشور پاسخگوی هرگونه سوال و رفع مشکل در این زمینه خواهد بود.